

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2009. évi február hó 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt **Jäkl Artúr** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 7.B.240/2007/37. számú ítéletét megváltoztatja, és a vádlott büntetését 4 (négy) év börtönre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 6.000 (hatezer) forint bűnügyi költséget.

Az elsőfokú bíróságot összbüntetési eljárás lefolytatására hívja fel.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a tényállás 2. pontjában írt cselekmény vádtól eltérő minősítése miatt, valamint súlyosbításért, hosszabb tartamú fő- és mellékbüntetés kiszabása érdekében, míg a vádlott és a védő felmentés, továbbá enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal, kizárólag a súlyosabb jogkövetkezmények alkalmazását célzó részében tartotta fenn. Perbeszédében a védő - az enyhítésre irányuló jogorvoslati kérelmének a fenntartása mellett - a tényállás 1. pontjában írt élet elleni bűncselekmény garázdaság vétségeként történő minősítésére tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra - az iratok tartalma, továbbá ténybeli következtetés alapján az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:

- A Pécsi Városi Bíróság 4.Fk.639/1994/2. számú összbüntetési ítélete helyesen az 1994. évi május hó 17. napján emelkedett jogerőre.
- A vádlottat a határozat 2. és 3. oldalán feltüntetett elítéléseken túlmenően is elmarasztalták, ezek sorrendje a következő:

1./ A Dombóvári Városi Bíróság a 2007. évi december hó 12. napján jogerőre emelkedett 2.B.94/2007/21. számú ítéletével 2 rb. csalás vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 4 hó börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte.

2./ A Pécsi Városi Bíróság a 2008. évi április hó 3. napján jogerőre emelkedett 13.B.891/2007/25. számú ítéletével csalás büntette és más bűncselekmények miatt - mint többszörös visszaesőt - 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

3./ A Szekszárdi Városi Bíróság a 2008. évi július hó 2. napján jogerőre emelkedett 1.B.149/2008/23. számú ítéletével 3 rb. csalás büntette miatt 1 év 2 hó börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

4./ A Nagyatádi Városi Bíróság a 2008. évi december hó 4. napján jogerőre emelkedett 13.B.278/2007/35. számú ítéletével csalás büntette és más bűncselekmények miatt - mint többszörös visszaesőt - 1 év 8 hó börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A fenti 1./, 2./ és 3./ jelzésű határozatokkal kiszabott szabadságvesztés-büntetések a Szekszárdi Városi Bíróság - a Tolna Megyei Bíróság 3.Bkf.135/2008/5. számú határozatával 2009. évi január hó 21. napján jogerőre emelkedett - 1.Bk.341/2008/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta, és annak tartamát 1 év 8 hó börtönben határozta meg, annak megállapításával, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

- A tényállás 2. pontjában részletezett tettelegesség során a szerencsés véletlenül múlt, hogy **sértett1** nem szenvedett nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket.

Az ekként helyesbített, illetve kiegészített tényállás most más mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a vádlott védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez nélkülözhetetlen adatokat maradéktalanul feltárta, az egyes cselekményekkel összefüggésbe hozható, a történésekről tudomást szerző személyeket kihallgatta. Szükséges részletességgel és körültekintéssel, oly módon, hogy a bizonyítási eljárás során felmerülő ellentmondásokat minden esetben tisztázni igyekezett; döntően szembesítésekkel, valamint a Be.297.§ (1) bekezdésének az alkalmazásával, a korábban jegyzőkönyvbe fogalt vallomások eltérő tartalmú részeinek az ismertetésével.

Megvizsgálta és elemezte a nyomozó hatóság által lefoglalt fémnyelű fejsze egyedi sajátosságait, abból a szempontból is, hogy annak használatával, a sértett fejére irányított lendületes sújtással milyen következményekkel lehetett számolni. A köztudomású tapasztalati tények figyelembevétele mellett ennek megválaszolásakor nem maradt el az orvosszakértői véleményben kialakított állásfoglalás értékelése sem.

Indokolási kötelezettségének az elsőfokú bíróság messzemenően eleget tett, logikus érveléssel adva számot a nyomozás alkalmával rögzített tanúvallomások tartalmi hitelességéről, a vádlotti védekezés elvetésének az okairól. A fentiek szerint helyesbített, illetve kiegészített tényállása tehát megalapozott, az - a Be.352.§ (2) bekezdése alapján - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezéseknek a tényállás mikénti megállapítását sérelmező része nem bizonyult alaposnak.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A cselekmények minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Ai italbolt előtti kölcsönös dulakodást a vádlott kezdeményezte, röviddel azt követően, hogy a szórakozóhelyen szóváltásba keveredett egy vendéggel. Ittasságára is visszavezethető felindult állapotában kötekedő, provokatív magatartást tanúsított: a rendezvényre érkezőket durván szidalmazta, majd **tanú1**-et a kezében tartott sörösüveggel fejbe ütötte. Mindez a környezetében riadalmat és megbotránkozást keltett, különösen amiatt, hogy a további erőszakkal fenyegető agresszivitása csak mások határozott fellépése, közbeavatkozása révén szűnt meg; végső soron azzal, hogy őt földre teperték és - ellenállásának a megtöréséig - ütlegelték. Ez utóbbi események azonban a vádlott erőszakos magatartásának köznyugalom elleni bűncselekményként való értékelését nyilvánvalóan nem befolyásolhatták.

A vádlott ilyen előzmények után jelent meg a fenti bántalmazóinak S....., utca 11. számú lakása előtt, bizonyosan azzal, hogy az elszenvedett tettlegesség miatt elégtételt vegyen. Ennek érdekében még **tanú2** udvarán egy fémnyelű fejszét

vett magához, melyet a szóban forgó családi ház előtt az elébe siető **sértett**² ellen azonnal ütésre emelt. Egészen magasra tartva, oly módon, hogy a két kézzel marokra fogott nyéllel a vele szembenálló sértett feje irányába sújtott.

Meghatározó jelentőséget kellett tulajdonítani e cselekmény során hangoztatott kijelentésnek is, annak közelebbről, hogy a vádlott ekkor a sértett életének a kioltásával fenyegetőzött. Mindezek alapján, a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében közzétett szempontok elemzésével, helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor ölési szándékra vont következtetést.

Ez az eredmény a házastársa segítségére igyekvő **tanú**³ elhárító tevékenysége folytán maradt el, döntően azzal magyarázhatóan, hogy a hozzávetőlegesen 5 kg tömegű eszközzel végrehajtott csapás elől a sértettet sikerült félrelöknie.

A tényállás 2. pontjában részletezett tettelegesség sajátossága a különböző elkövetési módok váltogatásában foglalható össze, így abban, hogy az egyensúlyát veszített és földre került sértettnek előbb a testfelületének egészére kiterjedő ütések, illetve rúgásokat kellett elszenvednie, majd azt, hogy a bádogból készült szemetes edényt a vádlott nekidobta, kevéssel később pedig a lábánál fogva az ágyához vonszolta. Mindezek a bántalmazási módok - különösen együttesen - nyolc napon túl gyógyuló sérülések okozására voltak alkalmasak, s csak a szerencsés véletlen mulott, hogy a sértett arcán, illetve alkarján mindössze zúzódásos és hámfosztásos sérülések keletkeztek.

Törvényesen minősítette tehát az elsőfokú bíróság a fentebb vizsgált cselekményeket a Btk.271.§ (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétségének (tényállás 1. pont), a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette Btk.16.§-a szerinti kísérletének (tényállás 1. pont), illetve a Btk.170.§ (2) bekezdésében meghatározott testi sértés büntette Btk.16.§-a szerinti kísérletének (tényállás 2. pont).

Nem értett tehát egyet a másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezéseknek ezt kifogásoló részével sem.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezőket az elsőfokú bíróság nem kellő körültekintéssel tárta fel.

A súlyosító körülmények felsorolása - a kettőt meghaladó bűnhalmazat és a kifogásolható életvezetés számbavételével - hiánytalanul megtörtént. Ez utóbbit érintően úgy, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott terhére értékelte a büntetőeljárás hatálya alatt, ittas állapotban való újabb bűnelkövetést, s nem utolsó sorban azt, hogy korábban már több alkalommal vonták felelősségre: visszaesőnek nem tekinthető bűnismétlő.

A részbeni beismerő vallomás, a két kiskorú gyermekről történő gondoskodás, valamint - a tényállás 2. pontját érintően - a sértett provokatív magatartásának ténye mellett azonban további körülményekkel is foglalkozni kellett volna. Mindenekelőtt a cselekmény kísérleti jellegével, némileg hangsúlyozottabban annál, ahogyan azt az elsőfokú bíróság megtette.

Az ítélkezési gyakorlat - a jogtudományban és jogirodalomban kialakított elméleti felosztást követve - különbséget tesz az ún. befejezetlen és a befejezett magatartású kísérlet között, annak alapján, hogy milyen (az elkövető személyével összefüggésbe hozható, avagy attól teljesen független, rajta kívülálló) ok miatt maradt el a törvényi tényállás megvalósulása. Ennek megfelelően kisebb az enyhítő nyomatóka a kísérletnek akkor, ha az elkövető a maga részéről mindent megtett a bűncselekmény befejezése érdekében, valamely külső körülmény közrehatása folytán azonban az általa szándékolt következmény mégsem valósult meg.

Igaz ez a megállapítás a jelen esetben is.

Mindezek mellett ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a kísérlet távoli vagy közeli jellege sem; az élet- és testi épség elleni bűncselekmények vonatkozásában annak konkrét vizsgálata, hogy az elkövetési magatartás végül milyen sérülést idézett elő, a cselekmény milyen következménnyel járt.

Márpedig a tényállás 1. pontjában írt élet elleni bűncselekmény tekintetében nem pusztán a halálos eredmény maradt el, hanem még a testi sérülés is. A sértett - a fejszecsapás céltévesztése folytán - semmilyen bántalmazást nem szenvedett, a fejére irányított eszköz nem érte őt el. Ezt a cselekmény tárgyi súlyának meghatározásakor nagy nyomatókkal kellett értékelni.

További enyhítő körülmény az időmúlás, valamint az eshetőleges szándék. Ezzel kapcsolatosan arra szükséges utalni, hogy az elkövetési magatartás minden részlete nem volt feltárható, így az sem, hogy a vádlott a fejsze használatakor kívánta volna a sértett halálát.

E körülményekre is tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetés eltúlzottan szigorú, a Btk.37.§-ban megfogalmazott célok rövidebb tartamú szankciókkal is elérhetőek. Ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés, továbbá a közügyektől eltiltás mértékét egyenként négy-négy esztendőre enyhítette, az előbbit a Btk.87.§ (2) bekezdés a) pontjának az alkalmazásával.

A bejelentett fellebbezések ebben a vonatkozásban megalapozottnak bizonyultak.

Ezért a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részét megváltoztatta.

Egyebekben azt a Be.371.§-a értelmében helybenhagyta.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

A vádlottal szemben az összbüntetésbe foglalásnak a Btk.92.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételei fennállnak, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot e különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

P é c s, 2009. február 20.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.240/2007/37. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.155/2008/17. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2009. évi február hó 20. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke